

รู้จักบัญชีไทย

ทองคำกับเศรษฐกิจไทย

ทองคำ มีสถานะทางเศรษฐกิจสองประการหรือจำแนกเป็น monetary gold และ non-monetary gold โดย monetary gold คือทองคำที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของเงินสำรองระหว่างประเทศ รับผิดชอบหรือถือครองโดยธนาคารกลางของแต่ละประเทศ ส่วน non-monetary gold หมายถึงทองคำที่เป็นสินค้าที่มีการซื้อขายโดยทั่วไป สามารถใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น อุตสาหกรรมเครื่องประดับ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมอื่นๆ รวมทั้งสามารถใช้เป็นการสะสมความมั่งคั่ง (store of wealth) ที่เรียกว่าสิ่งมีค่าหรือ valuables เช่นเดียวกับอัญมณีและงานศิลปะที่มีค่าอื่นๆ จึงอาจกล่าวได้ว่าเฉพาะ non-monetary gold ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจ

ระบบบัญชีประชาชาติ (System of National Accounts: SNA) ซึ่งเป็นชุดข้อมูลที่แสดงความเชื่อมโยงของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจมหภาคในรูปแบบต่างๆ ฉบับปรับปรุงล่าสุด หรือระบบ ค.ศ.1993 เรียกการลงทุนในทองคำหรือ non-monetary gold ว่า “สิ่งมีค่า หรือ valuables” และนับเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุน¹ อย่างไรก็ตาม ระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทยปัจจุบันยังไม่ได้ปรับปรุงไปสู่ระบบดังกล่าว จึงได้คิดรวมการลงทุนในทองคำไว้ในรายการส่วนเปลี่ยนสินค้าคงเหลือซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนเช่นเดียวกัน

¹ การลงทุน (Investment) หรือ ตามระบบบัญชีประชาชาติ เรียกว่า การสะสมทุนเบื้องต้น (Gross capital formation) ประกอบด้วย การสะสมทุนถาวรเบื้องต้น ส่วนเปลี่ยนสินค้าคงเหลือ และสิ่งมีค่า

เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนเปลี่ยนสินค้าคงเหลือ จากสถิติบัญชีประชาชาติ แสดงให้เห็นถึงการสะสมสต็อกที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ของปี 2550 ต่อเนื่องถึงไตรมาสที่ 1-3 ของปี 2551 สต็อกที่มีการสะสมเพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากทองคำ แม้ว่าเศรษฐกิจไทยจะส่งสัญญาณชะลอตัว ต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี 2551 จนถึงไตรมาสที่ 3 ซึ่งมีสาเหตุส่วนหนึ่งจากผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจโลกอันเนื่องมาจากวิกฤตการเงินในสหรัฐอเมริกา และอีกส่วนหนึ่งจากปัญหาการเมืองและเสถียรภาพทางการเมืองในประเทศ ดังจะเห็นได้จากเครื่องชี้เศรษฐกิจที่สำคัญๆ ล้วนส่งสัญญาณส่อรับภาวะชะลอตัวดังกล่าว แต่การนำเข้าทองคำ หรือ non-monetary gold จากสถิติการค้าระหว่างประเทศของ กรมศุลกากรในไตรมาสที่ 3/2551 กลับมีมูลค่าสูงเป็นประวัติการณ์ โดยมีมูลค่า ณ ราคา c.i.f. เท่ากับ 70,996.6 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ไตรมาสเดียวกันในปีที่แล้วถึงร้อยละ 361.6 หรือเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 32,629 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 85.0

ตารางที่ 1 : ข้อมูลทองคำนำเข้า ราคา และราคาน้ำมันดิบ

	2549	2550	2551			2549	2550	2551
			ไตรมาสที่ 1	ไตรมาสที่ 2	ไตรมาสที่ 3	9 เดือน	9 เดือน	9 เดือน
1. ตลาดภายในประเทศ								
♦ การนำเข้าทองคำ ณ ราคา c.i.f. (ล้านบาท)	71,743	56,990	27,021	38,368	70,997	55,426	46,882	136,385
อัตราเพิ่ม (เทียบกับช่วงเดียวกันปีที่แล้ว)	-9.0	-20.6	131.0	93.7	361.6	-11.5	-15.4	190.9
♦ ราคาทองคำแท่ง 96.5% (บาท ต่อ บาททอง)	10,877	11,404	14,180	13,775	13,967	10,948	10,985	13,974
อัตราเพิ่ม (เทียบกับช่วงเดียวกันปีที่แล้ว)	27.1	4.8	29.3	25.1	27.2	32.7	0.3	27.2
2. ตลาดต่างประเทศ : ณ ตลาดลอนดอน								
♦ ราคาทองคำ 99.99% (ดอลลาร์ สรอ. ต่อ ออนซ์)	604	697	927	896	870	601	666	897
อัตราเพิ่ม (เทียบกับช่วงเดียวกันปีที่แล้ว)	35.9	15.3	42.5	34.3	27.7	39.4	10.8	34.7
♦ ราคาน้ำมันดิบ (ดอลลาร์ สรอ.ต่อ บาเรล)	60	69	93	116	116	62	64	108
อัตราเพิ่ม (เทียบกับช่วงเดียวกันปีที่แล้ว)	21.6	14.2	71.4	80.0	62.2	27.9	2.5	70.8

ที่มา : สมาคมค้าทองคำ ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร และกระทรวงพลังงาน

จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ไม่มีความแน่นอน ส่งผลต่อการผลิตของอุตสาหกรรมที่ใช้ทองคำเป็นวัตถุดิบที่ชะลอตัวตามอุปสงค์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ประกอบกับราคาทองคำมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การนำเข้าทองคำจึงมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นการลงทุนของนักลงทุนที่ขาดความมั่นใจที่จะลงทุนในรูปแบบเดิม เช่น การฝากเงินไว้กับสถาบันการเงินหรือลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ โดยปรับเปลี่ยนมาเป็นการลงทุนในรูปแบบของการซื้อพันธบัตรรัฐบาลและทองคำ โดยเฉพาะการลงทุนในทองคำซึ่งได้รับความนิยมมากขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากอาจเห็นว่าให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าการลงทุนในรูปแบบอื่นๆ โดยการหวังผลจากการเปลี่ยนแปลงของราคาในอนาคต

ราคาทองคำมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด โดยเฉพาะช่วงไตรมาสที่ 4/2550 ต่อเนื่องถึงไตรมาสที่ 3/2551 โดยเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีที่แล้วในอัตราร้อยละ 18.7 29.3 25.1 และ ร้อยละ 27.2 ตามลำดับ ตามผลกระทบจากปัจจัยที่สำคัญๆ เช่น ความผันผวนของค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ,ราคาน้ำมัน และอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เป็นต้น โดยทั่วไป ราคาทองคำมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาน้ำมัน เมื่อราคาน้ำมันสูงขึ้นจะส่งผลให้ราคาทองคำปรับตัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนในช่วงไตรมาสที่ 1-3 ของปี 2551 เนื่องจากนักลงทุนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับภาวะเงินเฟ้อจากผลกระทบของการปรับขึ้นราคาน้ำมัน จึงหันไปลงทุนในสินค้าโภคภัณฑ์รวมทั้งทองคำซึ่งมีความเสี่ยงต่ำ ส่งผลให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ปรับตัวเพิ่มขึ้น ประกอบกับนักลงทุนในภูมิภาคเอเชียรวมทั้งประเทศไทยนิยมลงทุนในสินค้าโภคภัณฑ์ประเภททองคำมากกว่าประเภทอื่นๆ โดยเฉพาะสินค้าเกษตร ส่งผลต่อเนื่องให้มีการเก็งกำไรหรือลงทุนในทองคำมากขึ้น โดยเฉพาะในไตรมาสที่ 3/2551 ดังได้กล่าวแล้ว

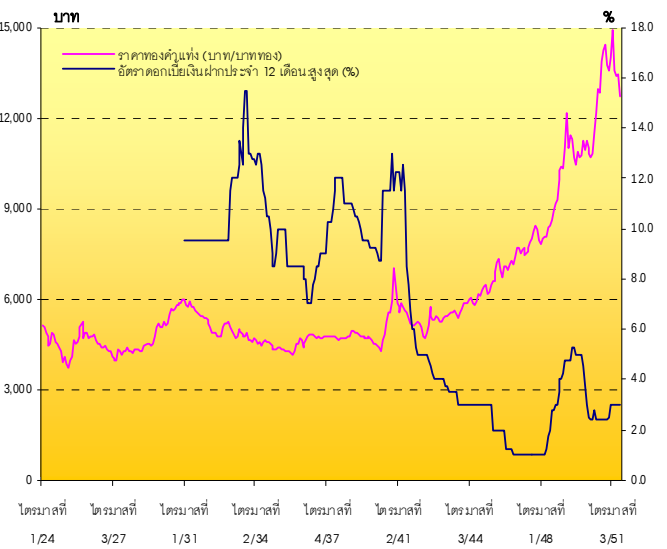
นอกจากนั้นจากความสัมพันธ์ที่กลับทิศทางระหว่างราคาทองคำและอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ส่งผลให้นักลงทุนย้ายเงินฝากจากสถาบันการเงินซึ่งให้ผลตอบแทนต่ำไปลงทุนในทองคำ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงเป็นผลอีกส่วนหนึ่งให้ราคาทองคำปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากโดยเฉพาะเงินฝากประจำประเภท 12 เดือนได้ปรับลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2550 แม้ว่าในช่วงไตรมาสที่ 2 ต่อเนื่องถึงไตรมาสที่ 3 ของปี 2551 ได้มีการปรับเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา

กราฟที่ 1 : ราคาทองคำแท่ง และราคาน้ำมันดิบ

ที่มา : สมาคมค้าทองคำ ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงพลังงาน

กราฟที่ 2 : ราคาทองคำแท่ง และอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก

ที่มา : สมาคมค้าทองคำ และธนาคารแห่งประเทศไทย

ด้วยเหตุนี้ ส่วนเปลี่ยนสินค้าคงเหลือโดยเฉพาะในไตรมาสที่ 3/2551 ซึ่ง จะเห็นว่ามียุคค่าค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านๆ มา นอกจากจะมีสาเหตุมาจากการชะลอตัวของความต้องการในสินค้าทั่วไปทั้งเพื่อบริโภคและลงทุนแล้ว อีกส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการนำเข้าทองคำที่มีมูลค่าสูง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักลงทุนในประเทศที่สูงขึ้นตามการคาดการณ์ราคาทองคำในอนาคตหรือการเก็งกำไรนั่นเอง ในขณะที่ความต้องการใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจดังได้กล่าวข้างต้น ทองคำจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลให้มูลค่าส่วนเปลี่ยนสินค้าคงเหลือมีการแกว่งตัวบ้างในบางเวลา ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการคาดการณ์ภาวะตลาดทองคำของนักลงทุน

ตารางที่ 2 : ทองค่านำเข้า ราคา การส่งออก ราคาน้ำมันดิบ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก

ปี	ทองคำนำเข้า		ราคาทองรูปพรรณ		ราคาทองคำแท่ง		ส่งออกทองคำ อัญมณี และเครื่องเพชรพลอย		ราคาน้ำมันดิบ (ณ ตลาดลอนดอน)		อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน	
	ล้านบาท	(%)	บาท ต่อ บาททอง	(%)	บาท ต่อ บาททอง	(%)	ล้านบาท	(%)	ดอลลาร์ สรอ. ต่อ บาเรล	(%)	อัตราดอกเบี้ย	(%)
2546	29,210.50		7,565		7,165		104,445.00				1.25-1.50	-46.3
๑ 1	6,841.50		7,562		7,162		27,609.80				1.75-2.00	-31.8
๑ 2	6,040.50		7,368		6,968		24,451.40				1.25	-45.5
๑ 3	7,819.00		7,523		7,123		25,106.10				1.00-1.25	-59.1
๑ 4	8,509.50		7,807		7,407		27,277.70				1.00	-50.0
2547	46,045.90	57.6	8,248	9.0	7,848	9.5	106,237.60	1.7			1.00	-27.3
๑ 1	12,803.10	87.1	8,023	6.1	7,623	6.4	23,001.10	-16.7			1.00	-46.7
๑ 2	12,705.10	110.3	7,971	8.2	7,571	8.6	25,557.50	4.5			1.00	-33.3
๑ 3	6,703.20	-14.3	8,260	9.8	7,860	10.4	28,301.30	12.7			1.00	-11.1
๑ 4	13,834.50	62.6	8,740	11.9	8,340	12.6	29,377.70	7.7			1.00	0.0
2548	78,874.90	71.3	8,956	8.6	8,556	9.0	129,107.60	21.5	49.52		1.63-2.25	93.8
๑ 1	31,910.30	149.2	8,335	3.9	7,935	4.1	29,757.70	29.4	42.09		1.00	0.0
๑ 2	10,734.50	-15.5	8,557	7.4	8,157	7.7	27,433.70	7.3	46.98		1.00-1.75	37.5
๑ 3	19,969.80	197.9	9,054	9.6	8,654	10.1	34,237.70	21.0	56.28		2.00-2.75	137.5
๑ 4	16,260.30	17.5	9,880	13.0	9,480	13.7	37,678.50	28.3	52.75		2.50-3.50	200.0
2549	71,742.60	-9.0	11,277	25.9	10,877	27.1	139,845.50	8.3	60.22	21.6	3.88-4.81	124.2
๑ 1	16,079.80	-49.6	10,731	28.8	10,331	30.2	35,776.70	20.2	56.41	34.0	3.50-4.25	287.5
๑ 2	21,043.20	96.0	11,768	37.5	11,368	39.4	34,597.40	26.1	63.87	36.0	4.00-4.75	218.2
๑ 3	18,302.90	-8.3	11,544	27.5	11,144	28.8	33,503.70	-2.1	65.57	16.5	4.00-5.25	94.7
๑ 4	16,316.80	0.3	11,066	12.0	10,666	12.5	35,967.70	-4.5	55.02	4.3	4.00-5.00	50.0
2550	56,989.70	-20.6	11,804	4.7	11,404	4.8	185,060.80	32.3	68.79	14.2	2.50-2.78	-39.2
๑ 1	11,697.70	-27.3	11,365	5.9	10,965	6.1	36,871.80	3.1	54.34	-3.7	3.25-3.75	-9.7
๑ 2	19,803.40	-5.9	11,414	-3.0	11,014	-3.1	29,560.20	-14.6	64.66	1.2	2.25-2.50	-48.6
๑ 3	15,381.00	-16.0	11,376	-1.5	10,976	-1.5	54,864.20	63.8	71.49	9.0	2.25-2.75	-45.9
๑ 4	10,107.60	-38.1	13,061	18.0	12,661	18.7	63,764.60	77.3	84.67	53.9	2.25-2.38	-48.6
2551												
๑ 1	27,020.50	131.0	14,580	28.3	14,180	29.3	62,938.50	70.7	93.11	71.4	2.25-2.38	-33.9
๑ 2	38,368.10	93.7	14,170	24.2	13,775	25.1	55,231.00	86.8	116.38	80.0	2.75-3.00	27.8
๑ 3	70,996.60	361.6	14,367	26.3	13,967	27.2	76,477.70	39.4	115.95	62.2	2.75-3.00	19.8
ตุลาคม	28,060.60	1,105.0	13,829	10.0	13,431	10.3	25,302.50	0.5	78.39	0.8	2.75-3.00	26.1
พฤศจิกายน			13,107	-1.8	12,717	-1.8			53.27	-39.7	2.75-3.00	26.1
1-24 ธันวาคม			13,388	4.8	13,788	4.7					1.75-1.85	-22.3

ที่มา : สมาคมค้าทองคำ ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร และกระทรวงพลังงาน

หมายเหตุ

“รู้จักบัญชีไทย” จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่อิงกรอบแนวคิดหลักจากสถิติบัญชีประชาชาติของประเทศไทย รวมทั้งการค้นคว้าจากเอกสารวิชาการ บทความที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และเป็นการวิเคราะห์หรือแสดงความเห็นในเชิงวิชาการเท่านั้น